

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 lutego 2016 roku skierowanym do Sądu Rejonowego dla Ł. Ś. w Ł. (...) XII Wydziału Gospodarczego powódka B. & R. (...)G. z siedzibą w L. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o ustalenie (uznanie) za nieważną umowy zbycia udziałów (...) Spółki z o.o.

- zawartej w dniu 27 kwietnia 2010 roku przez pełnomocnika zbywcy B. & R. (...)G., pana H. P. (1),

- z pełnomocnikiem nabywcy H. P. (1) działającym w imieniu (...) z siedzibą w N. (...),

jako podjętej w braku lub z przekroczeniem pełnomocnictwa, konsekwentnie jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, skutkującą nieważnością, o której mowa w art. 58 § 2 k.c.

Powódka, nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu na jej rzecz, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że za nieważnością umowy przemawiają następujące okoliczności:

1. sprzeczność z zasadami współzycia społecznego polegająca na dokonaniu przez S. P. sprzedaży udziałów spółki (...) o wartości rynkowej w przedziale pomiędzy 3.5 milionów - a 11.5 milionów Euro, za cenę 740 zł, przy czym sprzedaż ta nastąpiła na rzecz spółki (...), w której S. P. był 100% udziałowcem i członkiem zarządu, zatem dokonał przysporzenia na swoją rzecz i spółki, kosztem powoda,
2. działanie bez umocowania, bądź z rażącym przekroczeniem umocowania, ponieważ pełnomocnictwo zostało udzielone do sprzedaży udziałów spółce (...) Sp. z o.o. w celu umorzenia, a zostało wykorzystane do sprzedaży osobie trzeciej - R. i zostało wykorzystane wbrew woli mocodawcy, który udzielając pełnomocnictwa, działał w przekonaniu otrzymania odpowiedniej ceny odpowiadającej wartości rynkowej udziałów, mając wiedzę na ten temat na podstawie dokonanej przez Wspólników wyceny, nie mając wiedzy o tym do jakiej czynności pełnomocnik wykorzystuje udzielone pełnomocnictwo,
3. brak właściwej formy pełnomocnictwa, która zgodnie z art. 99 § 1 k.c. powinna odpowiadać formie czynności dla której zostało udzielone, a więc z podpisami notarialnie poświadczonymi.
4. pełnomocnictwo jakie okazał przy okazji zawarcia przedmiotowej umowy S. P. w żadnym razie nie uprawniało do sprzedaży 50 % udziałów Spółki (...) za kwotę ceny 740 zł, co stanowi o rażącej sprzeczności tej czynności prawnej z zasadami współzycia społecznego, w efekcie konieczności uznania jej za nieważną w rozumieniu art. 58 § 2 k.c.
5. nadużycie umocowania zachodzi wówczas, gdy pełnomocnik działa bez umocowania lub wprawdzie działa w granicach ważnego umocowania, ale wbrew rzeczywistej lub hipotetycznej woli mocodawcy, zaś jego czynności przynoszą reprezentowanemu zamiast korzyści straty. Czynność prawna realizująca umowę w takich warunkach jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego i nieważna na podstawie art. 58 § 2 k.c.
6. zawarcie przedmiotowej umowy nastąpiło w niespełna miesiąc po tragicznej śmierci wspólnika zarządzającego B. G. H. (1). S. P. (2) wykorzystał jedno z udzielonych w dobrej wierze przez B. pełnomocnictw w celu jawnie i rażąco sprzecznym z wolą mocodawcy. Kwota, za którą sprzedane zostały udziały w Spółce, była rażąco zaniżona w stosunku do rzeczywistej wartości udziałów. Potwierdzają to wyceny Spółki dokonane przez biegłych rewidentów.

Przedmiotowa umowa została zawarta pomiędzy RenokitHolzprodukteGmbH z siedzibą w N. (...), w imieniu której działał prezes zarządu jako jedyny właściciel S. P. (2) jako nabywca a (...)G. z siedzibą w L., w imieniu której działał na mocy pełnomocnictwa ten sam S. P. (2) jako zbywca. Powódka wskazała, że wspólnicy T. rozważali możliwość sprzedaży posiadanych udziałów, których wartość uprzednio (w 2008 roku) oszacowano na kwotę 3,5 – 11 mln Euro.

W 2009 roku zarząd T. wystąpił o dokapitalizowanie spółki przez wspólników z uwagi na podniesienie strat na tzw. opcjach walutowych. R. podjął wniosek i dokapitalizował T., w zamian za co zwiększył swój udział w kapitale zakładowym T. do wartości odpowiadającej 50 % udziałów spółki. Zatem wspólnicy od czasu objęcia dodatkowych udziałów przez R. dysponowali równą liczbą udziałów. Po śmierci jednego z członków zarządu powodowej spółki (...) poinformowała B. o rzekomo złej sytuacji spółki na skutek zawarcia umów transakcji terminowych, co potwierdza również m.in. stanowiskiem (...) Banku, który odmówił dalszego finansowania, obsługi długu oraz bieżących kontraktów. Następnie 13 kwietnia 2010 roku spółka (...) określiła powodowej spółce termin jednego miesiąca na wykonanie działań sanacyjnych, włącznie z jej dokapitalizowaniem na kwotę 12 milionów złotych. Jednakże już następnego dnia odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników dotyczące wydłużenia spłaty kredytu w rachunku bieżącym, co w oczywisty sposób stało w sprzeczności z wcześniejszym wezwaniem do podjęcia działań sanacyjnych. Co więcej, w protokole z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Wspólników była mowa, również o zgodzie wspólników na ustanowienie „prawnego zabezpieczenia na majątku spółki i wystawienie weksla in blanco”.

Treść powyższego protokołu nie została udostępniona nikomu ze spółki (...). Kolejne wydarzenia świadczyły o bezprawnym przejęciu (...) spółki (...), ponieważ dwa dni potem odbyły się kolejne zgromadzenia, na których zapadły uchwały: o zobowiązaniu wspólników do dokonania w ciągu roku dopłat na pokrycie strat w wysokości 12.109.443,30 zł za rok 2009 oraz o tym, że wysokość dopłaty będzie wynosiła dwa i pół krotną wartość aktualnych udziałów, tj. 6.851.250,00 zł. Jednocześnie tego samego dnia odbyło się inne Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników T., które dotyczyło zmian w Polskiej Klasyfikacji Działalności (...) ((...)), co w ocenie powódki, jest w praktyce raczej niespotykane. Z powyższego należy wywnioskować, że o ile Nadzwyczajne Zebranie Wspólników w sprawie (...) miało miejsce, o tyle niewiarygodne jest zgromadzenie w sprawie podjęcia uchwał o dopłatach służące stworzeniu pretekstu do świadczenia, które od samego początku nie mogło zostać spełnione.

Następnie w dniu 21 kwietnia 2010 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników T. podjęło uchwałę, na mocy której postanowiło dopuścić transakcję sprzedaży 783 udziałów w spółce (...) posiadanych przez wspólnika firmę (...) na rzecz wspólnika firmy (...) za kwotę 1 zł.

Na mocy pełnomocnictwa z dnia 22 kwietnia 2010 r. od własnej spółki (...) w dniu 27 kwietnia 2010 roku S. P. (2) nabył udziały T. należące do B.& R..

Powódka podniosła, że wspólnik B. nie zawiadomił T., ani drugiego wspólnika R., czy dokona dopłat. Ponadto, nie minął jeszcze termin na dofinansowanie spółki wyznaczony przez T. wspólnikom – do 13 maja 2010 roku. Dodatkowo podważa ona pełnomocnictwo udzielone S. P.. Następnego dnia 28 kwietnia 2010 roku S. P. (2) zawiadomił likwidatora B. o stanie spółki, przesyłając bilans T.. Następne wydarzenia potwierdzają planowanie i pokrzywdzenie B., ponieważ już w czerwcu 2010 roku, a więc nieco ponad miesiąc od zawarcia umowy sprzedaży udziałów należących do B. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników, na którym podjęto uchwałę co do pokrycia straty z 2009 roku w wysokości 12.109.443,30 zł z zysków z przyszłych lat. Następnie podjęto uchwałę o pokryciu straty za 2009 rok w ten sposób, że jedyny wspólnik R. i S. P. postanowili pokryć stratę z kapitału zapasowego, zamiast zyskiem z lat przyszłych. Dodatkowo zysk z 2010 roku postanowili przekazać na wypłatę dywidendy (pozew k. 2 – 26).

Postanowieniem z dnia 18 marca 2016 roku Sąd Rejonowy dla Ł. Ś. w Łodzi, XII Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi Wydziałowi Gospodarczemu (postanowienie k. 244-244 verte).

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 czerwca 2017 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanej od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że zwrócenie się do powódki związane było wyłącznie z sytuacją finansową T. i nie miały na nią wpływu inne czynniki. Natomiast na skutek braku współpracy powódki w trudnym dla spółki momencie i braku odpowiedzi z jej strony zaistniała konieczność wypracowania dalszego rozwiązania. Więc podczas nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, które odbyło się 21 kwietnia 2010 roku, podjęto uchwałę o dopuszczeniu

do transakcji sprzedaży 783 udziałów posiadanych przez powódkę na rzecz pozwanej, w związku z niemożliwością dokonania dopłat przez powódkę. Następnie w dniu 27 kwietnia 2010 roku doszło do podpisania umowy zbycia udziałów należących do powódki w T. na rzecz pozwanej. Zawierając powyższą umowę w imieniu powódki, S. P. (2) legitymował się pełnomocnictwem z 10 grudnia 2009 roku do sprzedaży w imieniu pozwanej udziałów spółki (...) S.A. w spółce (...) LTD oraz do składania ewentualnych oświadczeń, które to pełnomocnictwo na moment podpisywania powyższej umowy nie wygasło, nie zostało odwołane, a jego treść nie została zmieniona (odpowiedź na pozew k. 418-436).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie. Nadto, powód w dniu 28 lipca 2017 roku podniósł zarzut nieważności następujących uchwał:

- uchwały nr 1 z 16 kwietnia 2010 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników T. w przedmiocie zobowiązania wspólników do wniesienia dopłat na pokrycie straty bilansowej w wysokości 12.109.443,30 zł,

- uchwały nr 2 z dnia 16 kwietnia 2010 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników T. w przedmiocie ustalenia wysokości dopłat,

- uchwały nr 1 z 21 kwietnia 2010 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników T. w przedmiocie wyrażenia zgody na zbycie przez wspólnika B.&R. należących do niego 783 udziałów w spółce (...) po 1 zł każdy (pismo procesowe powódki k. 531 – 547; stanowiska stron, e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, 00:05:30 – 00:07:10, płyta CD k. 526; stanowiska stron, e-protokół z rozprawy z dnia 25 sierpnia 2017 roku, 02:30:47, płyta CD k. 697; pismo procesowe powódki k. 761 – 764; stanowiska stron, e-protokół z rozprawy z dnia 25 września 2017 roku, 03:00:18, płyta CD k. 768; stanowiska stron, e-protokół z rozprawy z 7 czerwca 2018 roku, 00:02:02, 01:30:27 – 01:36:36, płyta CD k. 1026).

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w J. powstała 20 listopada 1991 roku i jej udziałowcami byli:

1. (...) z siedzibą w M. – 26 udziałów na wartość 902.475.000 zł,
2. (...) K.-u (...) z siedzibą w V. (L.)- 38 udziałów o wartości 1.337.000.000 zł,
3. (...) 28 udziałów o wartości 969.325.000 zł,
4. H. P. (1) – 8 udziałów o wartości 278.605.751 zł.

Łączny kapitał zakładowy spółki wynosił 3.487.405.751 zł.

Następnie w kolejnych latach liczba udziałów w spółce ulegała zmianie- z roku na rok zwiększała się. W związku z tym wysokość kapitału zakładowego, również podwyższała się.

Od 1998 roku jedynymi udziałowcami spółki byli:

1. (...) z siedzibą w M. – 207 udziałów o wartości 3.500 zł każdy,
2. (...) z siedzibą w V. (L.) – 66 udziałów o wartości 3.500 zł każdy.

Na dzień 7 maja 2009 roku ilość udziałów obojga udziałowców była równa i wynosiła po 783.

(sprawozdanie (...) Sp. z o.o. k. 42; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708; kopia tabeli k. 729 -732)

Spółka (...) rozpoczęła działalność na rynku od 1 marca 1994 roku i przez cały okres zajmowała się produkcją karniszy i mebli drewnianych.

(wyciąg z KRS k. 31 – 33 verte; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768; zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526)

B. & R. (...).G. powstała w 1985 roku.

(zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

B. & R. (...).G. zajmowała się między innymi inwestycjami finansowymi, lokowaniem pieniędzy swoich klientów.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

Zgodnie ze statutem z 1991 roku, (...).G. uprawniona była do zakładania oddziałów, agencji i zakładów także w innych miejscach kraju i zagranicy pod warunkiem przestrzegania właściwych przepisów ustawowych. Umowa spółki została zawarta na czas nieokreślony. Cele spółki były następujące:

- a) handel urządzeniami przemysłowymi i innymi ruchomościami, maszynami, aparatami i urządzeniami technicznymi,
- b) zarządzanie projektami,
- c) komercyjna ocena patentów i licencji,
- d) wszystkie transakcje wiążące się z tym celem oraz wszystkie te, które Rada Nadzorcza uzna jako leżące w interesie przedsiębiorstwa.

(kopia statutu (...).G. k. 461 – 479; kopia wyciągu z rejestru handlowego (...).G. k. 480-485; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Kapitał zakładowy spółki wynosił 80.000 franków szwajcarskich, i był podzielony na 80 akcji na okaziciela o wartości nominalnej po 1.000 franków szwajcarskich.

Do organów spółki należały:

1. Walne Zgromadzenie jako organ najwyższy ,
2. Rada Nadzorcza składająca się z 1 – 6 członków, była uprawniona do reprezentowania spółki na zewnątrz,
3. Komisja Rewizyjna.

Rada Nadzorcza miała uprawnienie do decydowania o wszystkich sprawach niezastrzeżonych dla Walnego Zgromadzenia oraz do prowadzenia wszystkich spraw spółki. Rada Nadzorcza była zwoływana przez przewodniczącego (albo zastępcę) tak często jak wymagały tego działania spółki. W zakresie powoływania dyrektorów, prokurentów i pełnomocników Rada Nadzorcza mogła powierzyć bieżące kierownictwo jednemu lub więcej dyrektorom, którzy mieli wykonywać swoje zadania zgodnie z jej wskazaniem i pod jej nadzorem. Rada Nadzorcza była również do powoływania pełnomocników i regulowania ich uprawnień do podpisywania dokumentów. Nadto, Rada Nadzorcza określała kompetencje i obowiązki delegowanych, kierownictwa i prokurentów.

Jeśli chodzi o uprawnienie do podpisywania, to rodzaj podpisu firmowego miał być ustalony przez Walne Zgromadzenie.

W (...)G. przewidziany ustawowo przedstawiciel miał być powoływany przez Radę Nadzorczą. Powołanie przedstawiciela nastąpić miało po raz pierwszy w akcie założycielskim.

Pod statutem spółki (...) - (...)G. widnieją dwa podpisy członków Rady Nadzorczej: D. H. i Romy B..

(kopia statutu B.&R. (...)G. k. 461 – 479; kopia wyciągu z rejestru handlowego B.&R. (...)G. k. 480-485)

W kolejnych latach w zarządzie spółki B. & R. (...)G. zasiadali G. H. (1) i D. H..

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Wszystkie udziały w B.&R. należały do Fundacji (...).

(zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 00:04:22 – 01:11:43, płyta CD k. 768)

W 2006 roku E. S. (1) dokonał wpłaty kwoty 1.600.000 funtów angielskich przez Fundację do innego podmiotu – (...) i zarządcą tej kwoty był G. H. (1).

(zeznania świadka E. 'aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

Zarząd w (...) sp. z o.o. był jednoosobowy. Prezesem zarządu spółki T. w okresie od marca 2008 roku do sierpnia/września 2016 roku był P. W.. Po nim prezesem zarządu spółki była I. B..

W spółce do 2008 roku, a potem od 2014 roku pracował, również G. D., który był w dobrych relacjach z H. P. (1). G. D. sprawował bieżącą kontrolę i nadzór w spółce.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Od 2004 roku H. P. (1) reprezentował udziałowca **B. & R. (...)G.** na zgromadzeniach wspólników spółki (...). H. P. (1) bardzo często bywał w Polsce i to zdecydowało o wyborze tej osoby na pełnomocnika. Ze względu na to, że (...) z siedzibą w M. był udziałowcem spółki (...), a H. P. (1) był prezesem zarządu (...), miał wiedzę o bieżącej sytuacji T..

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

W zarządzie spółki R. zasiadała małżonka H. P. (1).

(zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768)

W latach 2005 – 2009 wysokość aktywów (...) sp. z o.o. była równa wysokości pasywów. (...) były coraz wyższe- w 2005 roku – około 26.180.000,00 zł, w 2008 roku – 35.720.000 zł. Jednak na koniec roku obrotowego 2009 roku wysokość aktywów równa pasywom wynosiła 29.390.488,57 zł.

Kapitał podstawowy (...) Sp. z o. o. w latach od 2005 – 2008 roku wynosił niezmiennie 3.545.500,00 zł.

Z bilansu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2009 roku wynikało, że wysokość kapitału podstawowego na początek roku obrotowego wynosiła 3.545.500,00 zł, a na koniec roku obrotowego wynosiła 5.481.000,00 zł. Za rok 2009 spółka poniosła stratę w wysokości 12.109.443,30 zł.

(sprawozdania finansowe i bilanse oraz dokumentacja (...) sp. z o.o. za okres 2005 - k. 42 –88)

Z zestawienia zmian w kapitale własnym za okres od stycznia do grudnia 2009 roku wynikało, że kapitał zapasowy na koniec okresu bieżącego wynosił ponad 21.700.000 złotych, zaś za poprzedni rok – ponad 20.600.000 złotych.

(zestawienie zmian w kapitale własnym (...) sp. z o.o. – k. 84 – 85)

Z bilansu na dzień 31 grudnia 2010 roku wynikało, że wysokość kapitału podstawowego wynosiła 5.481.000,00 zł. (kopia sprawozdania finansowego, bilansu, rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w kapitale własnym, rachunku przepływów pieniężnych, opinii i protokołu k. 551 – 559)

Pomimo poniesionych strat z działalności finansowej (ujemna ocena kontraktów opcyjnych) (...) sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2009 r. osiągała ponadprzeciętne wyniki na sprzedaży, które szybko pozwoliły jej odrobić poniesione straty i przywrócić zyskowność. Wartość spółki oszacowano na około 20.930.832 zł – 23.100.000,00 zł.

(raport oszacowania wartości przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. sporządzony przez G. F. k. 152 – 178 verte; wycena przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. sporządzona przez Grupę (...) k. 179 – 183 verte)

Za 2006 rok firma (...) miała wypracowany zysk w wysokości 2.800.000 zł.

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

Najlepsza sytuacja finansowa (...) sp. z o.o. była w roku 2007: wysokość przychodów wynosiła 52 – 54 miliony złotych i około 5 milionów zysku.

(kopia rachunku zysków i strat na 31 grudnia 2008 roku k. 228zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Do każdego sprawozdania za dany rok obrotowy w okresie 2005 – 2010 sporządzona była opinia niezależnego biegłego rewidenta, który oceniał, że powyższe sprawozdania:

- a) przedstawiają rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki,
- b) sporządzone zostały we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg wieczystych,
- c) są zgodne z wpływającymi na treść sprawozdań przepisami prawa i postanowieniami statutu spółki.

(opinie niezależnego biegłego rewidenta dla zgromadzeń wspólników – k.49 – 50, 60 – 61, 69 – 70, 78 – 79, 87 – 88, 558 -559)

W 2016 roku obroty spółki (...) wynosiły około 24.000.000 zł. W 2015 roku obroty spółki były nieco wyższe.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526)

Spółka (...), gdzie prezesem zarządu był H. P. (1), była stałym kontrahentem spółki (...). Na spółkę (...), spółka (...) wystawiała faktury. Następnie spółka (...) z marżą sprzedawała produkty od T. do G..

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Od 2008 roku B. & R. (...).G. planowała sprzedać swoje udziały w spółce (...). Prezes zarządu spółki B. & R. (...).G. - G. H. (1) poszukiwał potencjalnych kupców. Warunkiem sprzedaży było znalezienie kupca proponującego dobrą cenę.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Podczas planowania sprzedaży udziałów spółki (...) posiadanych przez B. & R. (...)G. pod uwagę była brana Grupa (...) podmiot, któremu H. P. (1) poprzez swoją spółkę (...) sprzedawał produkty. Była ona największym odbiorcą towarów spółki (...). Gardenia była w stanie zapłacić 3.000.000 – 7.000.000 euro za udziały T..

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka E. 'aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

W 2007 roku firma (...) - (...)G. zleciła D. przygotowanie opinii dotyczącej wartości spółki (...) sp. z o.o. w celu jej sprzedaży.

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

(...) sp. z o.o. udostępniła D. dokumenty i dane finansowe za ostatnie dwa – trzy miesiące przed wykonaniem wyceny. Na podstawie udostępnionych D. dokumentów, rzeczoznawcy przeprowadzili wycenę wartości majątku spółki.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

D. wyceniła spółkę (...) na około 11 mln euro.

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Dla spółki (...) został przygotowany prospekt informacyjny o sprzedaży z datą 18 września 2008 roku.

(prospekt informacyjny o sprzedaży k. 119 – 147 verte)

W 2009 – 2010 roku były prowadzone rozmowy z dwoma podmiotami zainteresowanymi zakupem wszystkich udziałów T. za około 7 – 10 mln euro. Była to Grupa (...) oraz (...) z W.. Ta ostatnia była zainteresowana kupnem udziałów po dokonaniu wyceny spółki (...) przez D..

(kopia pisma k. 753 -755; zeznania świadka E. 'aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Warunki ewentualnej sprzedaży udziałów T. podmiotowi pod firmą (...) były negocjowane przez H. P. (1). Rozmowy zakończyły się na propozycji nabycia udziałów za 3 mln euro, ale strony nie doszły do porozumienia. Ostatecznie udziały nie zostały sprzedane G..

(zeznania świadka E. 'aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

Poza Grupą G. zainteresowanym nabyciem udziałów był D..

(zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Następnie w kwietniu 2010 roku H. P. (1) poinformował E. S. o możliwej sprzedaży wszystkich udziałów (...) sp. z o.o. za 7 mln euro.

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

Od 2009 roku na sytuację finansową spółki (...) miały wpływ opcje walutowe, które nie zostały ubezpieczone. Czasowo Spółka straciła płynność finansową, ale w zakresie produkcji nie było przestojów, zamówienia były realizowane. Na skutek osłabienia złotówki na rynku walut, spółka (...) zaczęła przynosić straty około 7 – 8 milionów. Częściowo strata została pokryta z działalności operacyjnej. Strata bilansowa za 2009 rok wynosiła około 12 milionów złotych.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526; zeznania świadka E. 'aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768)

W 2009 roku były problemy w (...) Banku, który informował prezesa spółki T. o tym, że odmawia dalszego finansowania spółki.

(kopia korespondencji mailowej k. 438 – 443, 611 – 634; zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526, zeznania świadka D. G. (1), e-protokół z rozprawy z dnia 25 sierpnia 2017 roku, 01:47:49 – 02:30:47, płyta CD k. 697)

Po zamknięciu opcji walutowych w banku (...) i w (...) Banku, sytuacja w spółce (...) uległa poprawie, a zobowiązania wobec banków zostały terminowo w całości spłacone.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768, zeznania świadka D. G. (1), e-protokół z rozprawy z dnia 25 sierpnia 2017 roku, 01:47:49 – 02:30:47, płyta CD k. 697)

W drugim kwartale 2009 roku sytuacja spółki (...) ustabilizowała się.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Ostatecznie wszystkie kredyty w bankach zostały spłacone, w tym kredyt na kwotę 7 milionów złotych, który był zaciągnięty na około 3 – 3,5 roku.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

(...) Bank oceniając zdolność (...) spółki (...), ustalił że same nieruchomości spółki były wycenione na 23 miliony złotych w roku 2008, maszyny spółki były raz wycenione w 2009 roku – na 2 miliony złotych. W tym czasie kredyt był zaciągnięty na około 5 – 6 milionów złotych.

Spółka miała znaczny majątek, nie były sprzedawane maszyny potrzebne spółce, nie toczyło się żadne postępowanie egzekucyjne, spółce nie zagrażała upadłość.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Operat szacunkowy (...) sp. z o.o. sporządzony był przez Bank (...), który udzielał spółce kredytu w rachunku bieżącym. Wartość spółki została oszacowana na około 18 milionów złotych.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526)

Spółka w okresie 2009 – 2010 miała zaciągniętych kilka kredytów, które regularnie spłacała:

- kredyt krótkoterminowy, obrotowy w (...) Banku,
- kredyt długoterminowy w (...),
- kredyt długoterminowy, obrotowy w (...) Banku,
- kredyt długoterminowy w (...) Banku pod rozliczenie opcji walutowych,
- kredyt w rachunku bieżącym w (...) Banku.

(kopia raportów obrotów dla kont T. k. 735-739)

W dniu 7 stycznia 2008 roku spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J. zawarła z (...) Bankiem S.A. umowę kredytu nr 03/225/07/Z/OB. Następnie w dniu 23 kwietnia 2009 roku umowa ta była zmieniana. Zmiany polegały m.in. na tym, że:

- Bank miał wstrzymać prawo kredytobiorcy do dalszego wykorzystania kredytu:

1/ w przypadku zmiany stanu zabezpieczeń w stosunku do sytuacji w czasie, kiedy podejmowano decyzję o udzieleniu kredytu,

2/ w przypadku innych zdarzeń mających istotny wpływ na sytuację prawną, finansów lub ekonomiczną kredytobiorcy, które w ocenie Banku mogą spowodować zwiększenie ryzyka braku spłaty kredytu.

- od udzielonego kredytu Bank pobierał odsetki według zmiennej stopy procentowej obliczane w stosunku rocznym od kwoty wykorzystanego kredytu. Kredytobiorca spłacił miał kredyt w następujących ratach i terminach: począwszy od dnia 26.01.2010r. do 31.12.2011, spłata w ratach miesięcznych, tj.: 25 rat po 80.000 PLN każda, ostatnia rata płatna w dniu 30.12.2011r. Raty płatne 26-go każdego miesiąca.

Jednocześnie spółka (...) złożyła oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

(kopia aneksu z 23 kwietnia 2009 roku k. 709 – 711; kopia oświadczenia k. 712 -713)

W dniu **20 listopada 2009** roku odbyło się kolejne Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...), na którym podjęto dwie uchwały dotyczące: upoważnienia prezesa zarządu spółki T. do przedłużenia terminu spłaty kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 3.000.000,00 zł w (...) Banku do 26 listopada 2010 roku oraz upoważnienia zarządu do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego w Banku (...) na kwotę 3.100.000 zł na zakup maszyn i robót budowlanych.

(kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

Pismem z dnia 20 lutego 2009 roku zarząd spółki (...) sp. z o.o. wystąpił z wnioskiem o **podwyższenie kapitału zakładowego**, w jego treści wskazując, że dotychczas negatywna ocena wszystkich dotychczasowych nie zawartych opcji zabezpieczenia walutowego wynosiła około 20 mln zł i dalsze istnienie spółki przy tak dużym obciążeniu jest zagrożone. Dodatkowo wskazano, że z powodu kryzysu światowego zauważalny był spadek ilości zleceń. Nadto banki, w których zawarto transakcje opcji wskazywały od pewnego czasu jednoznacznie na wzrastające zagrożenie i sugerowały, że wsparcie kapitałowe dla spółki było niezbędne. Pod wnioskiem widniał podpis P. W., członka zarządu.

W odpowiedzi na powyższy wniosek B. & R. (...)G. wyraziła zgodę na podwyższenie kapitału. (wniosek k. 184 – 185)

W dniu **6 maja 2009 roku** podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) sp. z o.o. podjęto uchwałę, której przedmiotem było upoważnienie Zarządu do zaciągania zobowiązań:

- kredytu obrotowego w kwocie 9.000.000,00 zł z przeznaczeniem na zamknięcie wszystkich opcji walutowych z (...) Banku S.A. w pakietach po minimum 5 sztuk. Okres kredytowania – 2 lata, spłata miesięczna od czerwca 2009 roku.

Nadto, wyrażono zgodę na ustanowienie prawnego zabezpieczenia na majątku obrotowym i trwałym spółki.

(kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **7 maja 2009 roku** odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki (...) Sp. z o.o., w którym uczestniczył P. W. – prezes jednoosobowego Zarządu spółki T. oraz H. P. (1) – pełnomocnik działający w imieniu i na rzecz właścicieli spółki (...).

Na zgromadzeniu podjęto dwie uchwały- pierwszą uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 3.545.500,00 zł do kwoty 5.481.000,00 zł poprzez zwiększenie liczby udziałów należących do (objętych przez) R. H. produkcie V. G. -230 udziałów do 783 udziałów po 3.500 zł każdy, czyli o kwotę 1.935.500 zł. Pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego miało nastąpić poprzez wniesienie wkładów pieniężnych przelewem bankowym na konto spółki (...) w terminie dziesięciu dni.

Druga uchwała dotyczyła zmiany umowy spółki w zakresie kapitału zakładowego w związku z pierwszą uchwałą.

(kopia protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o.486-490, k. 651 – 655; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **11 maja 2009 roku** spółka (...) dokonała wypłaty kwoty 470.000 euro na konto (...) sp. z o.o. tytułem kapitału zakładowego, zaś następnego dnia – **12 maja 2009 roku** spółka (...) dokonała wypłaty na konto R. kwoty 27.000,00 euro tytułem nadpłaty kapitału zakładowego.

(kopie poleceń wypłaty k. 733 – 734; zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894)

Relacje między G. H. (2) a H. P. oparte były na długoletniej znajomości i zaufaniu.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka E. aShiell'a, e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

W B. & R. (...)G. **pełnomocnictw** udzielali G. H. (1) i D. H..

Pełnomocnictwa były wystawiane każdorazowo, w konkretnych sprawach, także do występowania w imieniu spółki na zgromadzeniach wspólników spółki (...).

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894)

Pełnomocnictwo z dnia 21 września 2006 roku udzielone przez (...)G. H. P. (1) wskazywało szczegółowo, że był on umocowany do reprezentowania (...)G. przy zakładaniu spółki (...) w Polsce, jak również przy podwyższaniu kapitału. Pełnomocnik w związku z tym został upoważniony do składania oświadczeń i podpisów przed władzami i osobami prywatnymi, zawierać umowy, zlecenia, sporządzania dokumentów prawnych i zgłaszania wpisu do rejestru handlowego. Został on zwolniony z ograniczeń wynikających z §181 (...) (kodeksu cywilnego). Jednocześnie

udzielający pełnomocnictwa uznał wszystkie działania i oświadczenia ze swojej strony jako w pełni prawnie wiążące, o ile pozostają one w związku z udziałem (...)G. w spółce (...).

(kopia pełnomocnictwa k. 642 – 644)

Pełnomocnictwo dla H. P. (1) daty 17 stycznia 2007 roku zostało sporządzone i podpisane przez członka Rady Nadzorczej upoważnionego do samodzielnej reprezentacji D. H.. Zakres pełnomocnictwa obejmował reprezentowanie spółki (...) - (...)G. na zgromadzeniu wspólników spółki (...). Pełnomocnik został upoważniony do składania wymaganych oświadczeń i podpisów przed urzędami i osobami prywatnymi, zawierania umów, do poświadczania ich przez notariusza i zgłaszania do wpisu w rejestrze handlowym. Mocodawca zastrzegł, że pełnomocnik został zwolniony z ograniczeń wynikających z § 181 [niemieckiego] kodeksu cywilnego. Jednocześnie mocodawca oświadczył, że uznaje wszystkie czynności i oświadczenia z jego strony jako bezwarunkowo prawnie wiążące, o ile dotyczą udziału (...)G. w spółce (...) sp. z o.o.

(kopia pełnomocnictwa k. 500 – 503)

W dniu **7 maja 2009** roku H. P. (1), powołując się na fakt, iż powołane pełnomocnictwa nie wygasły, nie zostały zmienione, ani odwołane i nie zostały wystawione przez osoby uprawnione do reprezentowania mocodawców oświadczył, że na podstawie uchwały z 7 maja 2009 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w J. podwyższony został kapitał zakładowy wymienionej spółki o kwotę 1.935.500 zł poprzez utworzenie 553 udziałów równych i niepodzielnych o wartości po 3.500 zł. Jednocześnie oświadczył on, że firma (...) obejmuje w (...) Sp. z o.o. udziały o wartości 1.935.500 zł.

(kopia oświadczenia k.491 – 493, 648 – 650; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **21 września 2009** roku sporządzone zostało pełnomocnictwo dla H. P. (1). Pełnomocnictwa udzielało (...)G. reprezentowane przez członka Rady Nadzorczej uprawnionego do podpisu indywidualnego – G. H. (1). Zakres pełnomocnictwa obejmował reprezentowanie (...)G. na zgromadzeniu wspólników (...) Sp. z o.o. Pełnomocnik został umocowany do składania koniecznych oświadczeń i podpisów przed urzędami i osobami prywatnymi, zawierania umów, do poświadczania ich urzędowo i zgłaszania do wpisu w rejestrze handlowym. Jednocześnie zastrzeżono, że pełnomocnik został zwolniony z ograniczeń z § 181 (niemieckiego) k.c., a mocodawca oświadczył, że uznaje wszystkie działania i oświadczenia z jego strony jako prawnie wiążące dla niej, o ile pozostają one w związku z udziałem (...)G. w spółce (...) sp. z o.o.

(kopia pełnomocnictwa k. 496 – 499)

W dniu **10 grudnia 2009 roku** zostało sporządzone pełnomocnictwo dla H. P. do sprzedaży w imieniu (...)G. jej udziałów spółce (...) LTD w J. oraz do składania ewentualnych oświadczeń. Pod pełnomocnictwem widnieje poza pieczętką spółki (...) - (...)G. podpis członka rady nadzorczej D. H..

(pełnomocnictwo k. 186 – 187, k. 645-647)

W dniu **21 grudnia 2009 roku** (...)G. reprezentowana przez prezesa zarządu D. H. udzieliła **pełnomocnictwa** P. W. do reprezentacji (...)G. na zgromadzeniu wspólników (...) Sp. z o.o. dotyczącym zmiany symboli Polskiej Klasyfikacji Działalności - przejście z (...) 2004 na (...) 2007 w § 5 umowy spółki. W związku z tym, pełnomocnik był upoważniony do składania deklaracji i podpisów wobec osób i urzędów, do zawierania umów i potwierdzania ich notarialnie oraz do wnioskowania o dokonanie wpisu do rejestru handlowego. Na pełnomocnictwie widnieje uwaga: pełnomocnictwo miało być potwierdzone klauzulą apostillei. Na pełnomocnictwie widnieje pieczęć firmy (...) - (...)G. oraz podpis.

(kopia pełnomocnictwa k. 459 – 460)

Dnia 20 marca 2010 roku zmarł G. H. (1)– dotychczasowy prezes B. & R. (...).G. Do momentu uznania go za osobę zmarłą (znalezienia ciała) przez dwa i pół miesiąca był uznawany za osobę zaginioną. W tym czasie nie można było wykonywać żadnych transakcji, tj. np. dokonanie ewentualnej dopłaty przez B., czy przelewanie środków finansowych ze spółki (...), poza bieżącymi sprawami, tj. płacenie czynszu, wypłata wynagrodzeń.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894)

Od lutego 2011 roku do września 2014 roku likwidatorem B. &R. K. był E. F..

(pismo k. 679 – 684)

Następnie od końca 2014 roku likwidatorem spółki (...) był G. J..

(zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Dopóki żył G. H. (1) nigdy nie było informacji o trudnej sytuacji finansowej spółki (...). Do momentu jego śmierci spółka dobrze prosperowała.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894)

Po śmierci G. H. (1), H. P. (1) zaczął informować pracowników spółki, że T. jest w trudnej sytuacji.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Uchwałą z **dnia 3 kwietnia 2010 roku** nr 2 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. postanowiono stratę za 2009 rok w wysokości 12.109.443,30 zł pokryć z zysków z przyszłych lat.

(uchwała nr 2 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. – k. 88)

Inicjatorem pomysłu zobowiązania udziałowców T. do dopłat w spółce był H. P. (1).

Do obu udziałowców spółki (...) skierowane zostały pisma z zobowiązaniem do dopłat w spółce (...), w których jako przyczynę takiego działania wskazano straty wynikłe z opcji walutowych.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Pismem z dnia **13 kwietnia 2010** roku zaproponowano powódce dokapitalizowanie spółki (...) na łączną kwotę 12.000.000 zł, uzasadniając tym, że (...) Bank zauważył znaczny spadek środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytów spółki i do dnia 15 maja 2010 roku spółka miała czas na znalezienie rozwiązania problemu z tym związanego.

(wniosek k. 188 – 190)

W dniu **14 kwietnia 2010 roku** odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o. o. w J., które podjęło kilka uchwał, w tym m.in. uchwałę o zmianie umowy spółki. Zgodnie z nowym brzmieniem umowy kapitał zakładowy spółki wynosił 5.481.000 zł i dzielił się na 1.566 równych i niepodzielnych udziałów po 3.500 zł każdy. Udziały w kapitale zakładowym spółki zostały objęte w sposób następujący:

- B. & R. (...).G. – 783 udziały po 3.500 zł każdy o łącznej wartości 2.740.500 zł,

- (...) z siedzibą w N. (...) – 783 udziały po 3.500 zł każdy o łącznej wartości 2.740.500 zł.

W umowie postanowiono, że udziały są zbywalne. Ponadto, pozostali wspólnicy mieli pierwszeństwo nabycia udziałów przeznaczonych do zbycia, a jeżeli żaden ze wspólników nie chciał nabyć udziałów przeznaczonych do zbycia, ich przeniesienie na osobę trzecią wymagało zezwolenia Zgromadzenia Wspólników. Jeżeli Zgromadzenie Wspólników odmawiało wydania zezwolenia, to miało wskazać nabywcę tych udziałów w ciągu trzech miesięcy od dnia zwrócenia się o to zezwolenie. Po upływie trzy miesięcznego terminu – o ile wskazana osoba nie nabydzie udziałów – udziały te mogły być nabyte przez osobę trzecią. Każdy wspólnik mógł posiadać większą ilość udziałów, które były równe i niepodzielne. Natomiast każdy udział dawał prawo do jednego głosu na zgromadzeniach wspólników.

Dodatkowo ustalono, że wspólnicy mogli być uchwałą Zgromadzenia Wspólników zobowiązani do wniesienia dopłat na pokrycie strat bilansowych w granicach trzykrotności wysokości udziałów. Na fundusze spółki (...) składały się: kapitał zakładowy, zapasowy, fundusze tworzone przez Zgromadzenie Wspólników. Zysk po opłaceniu kosztów, odsetek, podatków podlegał podziałowi na fundusze zabezpieczające podstawową działalność spółki i dla udziałowców w sposób proporcjonalny do wkładów w kapitale zakładowym.

(kopia protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. k. 191 – 199)

W dniu 14 kwietnia 2010 roku podjęto uchwałę w sprawie przekwalifikowania (...) (przejście z (...) 2004 r na (...) 2007).

(kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **16 kwietnia 2010 roku** odbyło się kolejne Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników, na którym podjęto dwie uchwały. Pierwsza dotyczyła zobowiązania wspólników do wniesienia dopłaty na pokrycie straty bilansowej w wysokości 12.109.443,30 zł za rok 2009, którą to dopłatę przewidywał § 10 umowy spółki. Przedmiotem drugiej uchwały było wniesienie dopłat przez wspólników (...) Sp. z o.o., tj. przez B. & R. (...).G. oraz (...) z siedzibą w N. (...) w wysokości 6.851.250,00 zł (2,5 wartości aktualnych udziałów)- dopłata miała być dokonana na czas jednego roku. Powyższa uchwała została podjęta jednomyślnie.

Obu udziałowców B. & R. (...).G. oraz (...) reprezentował H. P. (1).

(kopia protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. k. 202; kopia protokołu wraz z listą obecności k. 638 – 639; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

Następnie sporządzono pismo o tej samej dacie (16 kwietnia 2010 r.) kierowane do D. H., w którym poinformowano ją o treści uchwał podjętych podczas zgromadzenia wspólników z prośbą o ustosunkowanie się do 20 kwietnia 2010 roku – czy i kiedy spełni ona swoje zobowiązanie udziałowe do wniesienia dodatkowej kwoty 1.473.213,75. Wskazano, że natychmiastowa decyzja jest konieczna, gdyż bank groził już wypowiedzeniem zobowiązania kredytowego. Pismo zostało podpisane przez prezesa zarządu – P. W..

(kopia pisma k. 203)

W dniu **21 kwietnia 2010 roku** odbyło się następne Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników, na którym podjęto uchwałę o wyrażeniu zgody na sprzedaż 783 udziałów w spółce (...) posiadanych przez wspólnika B. & R. (...).G. z siedzibą w L. udziałowcowi – (...) z siedzibą w N. (...). W treści uchwały wskazano, że B. & R. (...).G. nie mogąc zrealizować uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 16 kwietnia 2010 roku, tj. dokonać dopłaty na pokrycie straty bilansowej za 2009 rok w wysokości 6.851.250,00 zł sprzedaje wszystkie swoje udziały w liczbie 783 (...) z siedzibą w N. (...), która ma pierwszeństwo jako (...) spółki (...).

Przewodniczącym zgromadzenia wspólników spółki (...) był H. P. (1).

Zgoda na zbycie ww. udziałów została wyrażona przez zarząd jednoosobowy – Prezesa Zarządu P. W. w dniu 23 kwietnia 2010 roku.

Obu udziałowców (...)G. oraz RenokitHolzprodukteGmbH reprezentował H. P. (1).

B. & R. (...)G. reprezentował jako pełnomocnik, a (...) – jako prezes zarządu spółki.

(kopia protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. k. 204; pismo k. 205; kopia protokołu z listą obecności k. 636 – 637; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

Następnie w dniu **27 kwietnia 2010 roku** w Ł. doszło do podpisania **umowy zbycia udziałów B. & R. (...)G.** reprezentowanej przez H. P. (1) na rzecz (...) reprezentowanej przez prezesa zarządu – H. P. (1).

H. P. (1) stwierdził, że reprezentuje wszystkich udziałowców w spółce (...), stosownie do odpisu z rejestru przedsiębiorców wydane w dniu 12 marca 2010 roku.

W § 2 niniejszej umowy wskazano, że z uwagi na to, że B. & R. (...)G. nie jest w stanie zrealizować uchwały z 16 kwietnia 2010 roku w sprawie dopłat na pokrycie straty bilansowej za 2009 rok, wspólnik ten udzielił pełnomocnictwa H. P. (1) do reprezentowania jego interesów i zbycia jego udziałów na rzecz wspólnika (...). Wspólnik B. & R. (...)G. zwany zbywcą, zbywa, a wspólnik RenokitHolzprodukteGmbH zwany nabywcą, nabywa 783 udziały w T. o wartości nominalnej 3.500,00 zł każdy.

W § 3 umowy, cena nabycia wszystkich 783 udziałów ustalona została na kwotę 1 zł za jeden udział, tj. 783 zł. Strony oświadczyły, że niniejsza cena wynika z sytuacji finansowej spółki, która zakończyła rok obrotowy 2009 stratą w wysokości 12.109.443,30 zł. Cena ta została w całości zapłacona.

Nadto, B. & R. (...)G. zrzekła się ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi.

H. P. (1) działał w imieniu B. & R. (...)G. na podstawie pełnomocnictwa z dnia 10 grudnia 2009 roku. H. P. (1) oświadczył, że powołane pełnomocnictwa nie wygasły, nie zostały zmienione, ani nie zostały odwołane i że zostały wystawione przez osoby uprawnione do reprezentowania mocodawców oraz, że reprezentowane przez niego spółki są cudzoziemcami w rozumieniu ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców 20 marca 1920 roku, przy czym są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W § 5 umowy zapisano, że strony legitymowały się pisemnym zezwoleniem zarządu (...) sp. z o.o. na zbycie udziałów przez zbywcę i nabycie przez nabywcę.

Wszelkie zmiany umowy wymagały formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi pod rygorem nieważności (§ 6 umowy).

Zgodnie z § 7 umowy, w sprawach nieuregulowanych umową miały mieć zastosowanie odpowiednie **postanowienia kodeksu cywilnego oraz kodeksu spółek handlowych obowiązujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na dzień spisania niniejszej umowy. Zaś ewentualne spory wynikłe z niniejszej umowy strony miały poddać pod rozstrzygnięcie właściwych rzeczowo sądów w Łodzi** (§ 8 umowy).

(kopia umowy zbycia udziałów z 27 kwietnia 2010 rok k. 206–208; kopia repertorium A nr 2375/2010 k. 209 – 211; kopia pisma k. 229)

Pełnomocnictwo stanowiące podstawę działania H. P. (1) z 10 grudnia 2009 roku zostało sporządzone w zwykłej formie pisemnej. Pełnomocnictwo w repertorium A nr 2375/2010 zostało powołane wtedy, gdy notariusz poświadczył podpisy na umowie zbycia udziałów. Notariusz K. P. sporządzającą umowę oceniła, że do zbycia udziałów wystarczyło pełnomocnictwo w zwykłej formie pisemnej, a nie w formie aktu notarialnego.

Przy sporządzaniu umowy zbycia udziałów w formie aktu notarialnego notariusz K. P. nie analizowała jej treści, a zwłaszcza ceny sprzedaży udziałów. Notariusz w trakcie sporządzania umowy nie miała informacji o zmianie, odwołaniu pełnomocnictwa, na które powoływał się H. P. (1), dlatego uznała, że jest aktualne.

Podpisy na umowie zostały poświadczane na podstawie oryginalnego pełnomocnictwa z 10 grudnia 2009 roku udzielonego H. P. (1) przez D. H..

(zeznania świadka K. P., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 03:13:35, płyta CD k. 526)

Cena sprzedaży udziałów (...)G. w spółce (...) nie była zgodna z wolą mocodawcy.

(zeznania świadka D. H., e-protokół z rozprawy z dnia 24 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:10:40, płyta CD k. 526 w zw. z przetłumaczonymi z języka niemieckiego zeznaniami k. 886 – 894; zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

H. P. (1) w poprzednich latach nigdy nie mówił, że planuje zakup udziałów w T. przez R. (zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Po sprzedaży udziałów należących do (...)G. sytuacja finansowa spółki (...) nie zmieniła się.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Liczba pracowników obecnie i w okresie sprzedaży udziałów spółki (...) należących do B. & R. - nie uległa znacznej zmianie i wynosiła około 140 pracowników.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526; zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Obecnie spółka (...) ma zaciągnięty w (...) Banku kredyt na rachunku bieżącym na okres 2 lat na kwotę 3.000.000zł. Bank po oszacowaniu majątku spółki stwierdził, że jej wartość wynosi około 18.000.000 zł.

(zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526)

Obecnie kondycji finansowa spółka jest badana co miesiąc.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

W dniu 30 kwietnia 2010 roku (...) zawiadomiła, że w dniu 27 kwietnia 2010 roku nabyła od B. 783 udziały i tym samym posiada aktualnie wszystkie udziały, tj. (...), co stanowi 100 % udziałów w Spółce (...).

(kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708; kopia pisma firmy (...) k. 229, 635)

W dniu **20 maja 2010 roku** na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki (...) podjęto uchwałę, której przedmiotem było uchylenie uchwały z dnia 16 kwietnia 2010 roku w sprawie zobowiązania wspólników do wniesienia dopłaty na pokrycie straty bilansowej za 2009 rok, którą to dopłatę przewidywał § 10 umowy spółki.

(kopie protokołu k. 640 –641; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **8 czerwca 2010 roku** odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. w J., na którym m.in. uchwałą nr 2 postanowiono stratę za 2009 rok w wysokości 12.109.443,30 zł pokryć z zysków przyszłych lat.

(kopia protokołu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. k. 230; kopia uchwały k. 231-232; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **14 października 2010 roku** odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników, na którym podjęto uchwałę w sprawie upoważnienia zarządu do przedłużenia spłaty kredytu w rachunku bieżącym do końca listopada 2011 roku i podwyższenia jego wartości do kwoty 4.500.000,00 zł w (...) Bank S.A. w Ł. oraz wyraziło zgodę na

ustanowienie prawnego zabezpieczenia na majątku spółki i wystawienia weksla in blanco. Środki z kredytu miały zostać przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności firmy. Powyższą uchwałą podjęto jednogłośnie.

(kopia protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników k. 200; uchwała k. 201; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708)

W dniu **7 grudnia 2010** roku Rada Nadzorcza spółki (...) podjęła uchwałą, która dotyczyła m.in. zaliczenia niezapłaconych prowizji na usługi marketingowe na rzecz (...) z siedzibą w T. za 2009 rok w przychody operacyjne spółki w łącznej kwocie 72.575,84 EURO. Uchwałą nr 2 postanowiono, że członkom zarządu będzie przysługiwał od 1 maja 2011 roku zwrot ponoszonych kosztów w postaci diet za udział w posiedzeniach zarządu. Wysokość diety za każde posiedzenie wynosiła 1.500 zł. Posiedzenia zarządu odbywały się nie rzadziej niż jeden raz w tygodniu i nie częściej niż cztery razy w miesiącu.

W dniu **23 maja 2011 roku** odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...), na którym postanowiono:

- uchwałą nr 2 stratę za 2009 rok w wysokości 12.109.443,30 zł pokryć kapitałem zapasowym spółki,
- uchwałą nr 3 zysk za 2010 rok w wysokości 2.852.067,86 zł przekazać na wypłatę dywidendy R. w 100 % zysku netto do końca 2011 roku.

(kopie uchwał nr 2 i 3 z 23 maja 2011 roku Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Firmy (...) Sp. z o.o. k. 494-495; kopia wykazu protokołów (...) sp. z o.o. k. 705 – 708; zeznania świadka W. O., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 012:40:54, płyta CD k. 526)

Ze sprawozdania finansowego za 2010 rok wynikało, że wysokość aktywów, która była równa pasywom, na koniec 2010 roku obrotowego wynosiła 26.949.731,54 zł, zaś kapitał podstawowy wynosił 5.481.000,00 zł.

(sprawozdanie finansowe (...) sp. z o.o. k. 234 – 242;)

W dniu **21 grudnia 2011** roku aneksowano umowę kredytu nr 03/225/07/Z/OB z 7 stycznia 2008 roku. Aneksem nr (...) Bank S.A. udzielił spółce (...) kredytu obrotowego w wysokości 2.000.000,00 zł z obowiązkiem zapłaty ostatniej raty do dnia 26 stycznia 2012 roku. Zabezpieczeniem spłaty należności banku stanowił weksel in blanco kaucyjny wystawiony przez kredytobiorcę w deklaracji wekslowej oraz zastaw rejestrowy na towarach handlowych stanowiących własność kredytobiorcy.

(kopia aneksu nr (...) do umowy kredytu nr 03/225/07/Z/OB z załącznikami k. 714 – 728)

W dniu **16 czerwca 2014 roku** uchwałą nr 2 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników firmy (...) Sp. z o.o. postanowiono zysk netto za 2013 roku w wysokości 365.982,43 zł wypłacić udziałowcom w formie dywidendy.

W następnym roku zysk netto wynosił 228.566,28 zł i postanowiono go wypłacić udziałowcom w formie dywidendy.

W 2016 roku zysk za poprzedni rok wynosił 439.754,02 zł netto i również postanowiono go wypłacić udziałowcom w formie dywidendy.

(kopie uchwał k. 548 – 550)

Protokoły zgromadzeń spółki (...) dotyczące zobowiązania do wniesienia dopłat były sporządzone w języku polskim.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Projekty uchwał o dopłatach, pokryciu strat, o wyrażeniu zgody na zbycie 783 udziałów w rzeczywistości przygotowywał H. P. (1).

Zgromadzenia wspólników zwoływane były bez wcześniejszego uprzedzenia, czasami w dniu zgromadzenia jego uczestnik dowiadywał się o tym, że się ono odbędzie.

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

Zdarzało się, że protokolant nie był obecny na zgromadzeniach wspólników spółki (...), a po nich dopiero podpisywał protokół z takiego zgromadzenia.

(zeznania świadka A. J., e-protokół z rozprawy z dnia 25 sierpnia 2017 roku, 00:18:11 – 01:46:29, płyta CD k. 697)

Po śmierci **G. H. (1)** – prezesa B. & R. (...) G. rozpoczął się proces likwidacji tej spółki.

(bezsporne)

Przyczyną wszczęcia postępowania likwidacyjnego był fakt, że spółka nie posiadała żadnych składników majątkowych.

(zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Kolejni likwidatorzy spółki (...) nie mieli kontaktu z prezesem zarządu spółki T. – P. W..

(zeznania świadka P. W., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku 01:17:58, płyta CD k. 768)

H. P. (1) nie chciał udzielać innym podmiotom informacji o rzeczywistej sytuacji finansowej spółki (...).

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526;
zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768;
zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Fundacji (...) dopiero na etapie postępowania likwidacyjnego dowiedziała się o umowie zbycia udziałów w spółce (...), o treści pełnomocnictwa udzielonego H. P. (1). Fundacja, również nie posiadała informacji o uchwale zezwalającej na zbycie udziałów spółki (...).

(kopie pism k. 756 – 758; zeznania świadka E. F., e-protokół z rozprawy z 25 września 2017 roku, czas nagrania od 00:04:22, płyta CD k. 768)

E. S. (2) po powzięciu informacji o zbyciu udziałów T. należących do B. polecił wykonanie ekspertyz na temat wartości udziałów w spółce. Z obu wycen wynikało, że wartość waha się między pięcioma a siedmioma milionami euro.

(zeznania świadka E. S., e-protokół z rozprawy z dnia 4 lipca 2017 roku, czas nagrania od 00:02:00, płyta CD k. 526)

W trakcie postępowania likwidacyjnego spółki (...) trudno było uporządkować dokumentację. O umowie zbycia udziałów w spółce (...) likwidator G. J. dowiedział się pod koniec 2014 roku. W dokumentach likwidator natknął się m.in. na analizę majątku spółki dokonaną przez D.. Cena sprzedaży udziałów spółki (...) stanowiła setną część kosztów sporządzenia samej ekspertyzy.

Likwidator próbował spotkać się z H. P. (1), żeby z nim porozmawiać na temat dokonanej transakcji i przyjętej ceny za udziały. Adwokat reprezentujący H. P., zaproponował B. ugodę na początku na poziomie 150 tysięcy euro, potem 250 tysięcy euro, pod warunkiem nie podejmowania działań prawnych.

(zeznania świadka G. J., e-protokół z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:29:38, płyta CD k. 1026)

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. (...) (sygn. Ds./356/13) umorzył śledztwo w sprawie nadużycia udzielonych uprawnień wynikających z pełnomocnictwa do

sprzedaży udziałów w spółce (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez sprzedaż tych udziałów znacznie poniżej ich wartości w dniu 27 kwietnia 2010 roku, co spowodowało szkodę majątkową w wielkich rozmiarach - 7.672.254,96 PLN w mieniu spółki (...) (SA) w likwidacji, to jest o czyn z art. 296§ 1,2 i 3 kk. — wobec braku znamion czynu zabronionego /na zasadzie art. 17§ 1 pkt 2 kpk/.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w zachowaniu H. P. (1) brak było znamion czynu z art. 296 kk., bowiem trudno mówić, iż pełnomocnictwo dla wykonania jednej konkretnej czynności tj. sprzedaży udziałów można było określić jako zajmowanie się cudzymi sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą. Ponadto, pełnomocnictwo do sprzedaży udziałów w spółce (...) z dnia 10 grudnia 2009 roku nie przewidywało żadnych warunków dotyczących zleconej transakcji. Brak było określenia terminu czynności, czy ceny minimalnej. Dodatkowo z zeznań (w tym uzupełniających) świadków Prezesa Zarządu i Głównej Księgowej - osób najlepiej zorientowanych i na bieżąco zajmujących się jej sprawami wynika, że sytuacja ekonomiczna na dzień 27 kwietnia 2010 roku uzasadniała sprzedaż udziałów w cenie 1 zł za udział.

(postanowienie z dnia 28 czerwca 2013 roku o umorzeniu śledztwa zatwierdzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł. (...) – k.148 -154 akt śledztwa (...) 638/12, sygn. Ds./356/13)

Wartość rynkowa udziałów spółki (...) na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 15.255.000 zł.

(opinia pisemna biegłego sądowego z zakresu analizy finansowej, wyceny przedsiębiorstw i oceny efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych dr W. L. k. 900 – 923 w zw. z pisemną uzupełniającą opinią tego biegłego k. 986 – 996 w zw. z ustną opinią uzupełniającą biegłego sądowego z rozprawy z dnia 7 czerwca 2018 roku, czas nagrania od 00:04:09, płyta CD k. 1026)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o powołane wyżej dowody.

W toku postępowania dowodowego Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu analizy finansowej, wyceny przedsiębiorstw na okoliczność wartości udziałów spółki (...) na dzień dokonania transakcji sprzedaży udziałów tj. 27 kwietnia 2010 roku, dwiema metodami:

- pierwsza metoda polegająca na znalezieniu spółek porównywalnych lub transakcji porównywalnych do tej z dnia zawartej umowy sprzedaży udziałów T. z dn. 27 kwietnia 2010 roku oraz wyliczenie specjalnych wskaźników takich jak E./ (...), P/E, P/BV odzwierciedlających poziom wyceny na dzień zawarcia umowy sprzedaży udziałów T. z dnia 27 kwietnia 2010 roku oraz

- drugą metodą majątkową polegającą na analizie poszczególnych składników aktywów korygowania wyceny o składniki finansowania tych aktywów na dzień zawarcia transakcji umowy sprzedaży udziałów T. z dnia 27.04.2010 roku. Biegły mógł również zastosować metodę kolejną według własnego wyboru jeśli uzna ją za bardziej adekwatną.

Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, jeżeli ustalenie określonej okoliczności faktycznej istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, które może zapewnić wyłącznie opinia biegłego, sąd nie może ich ustalić bez przeprowadzenia takiego dowodu (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 24 listopada 1999 r. I CKN 223/98, z dnia 17 marca 2006 r. I CSK 101/05, niepubl., z dnia 19 kwietnia 2007 r. I CSK 27/07, OSNC-ZD 2008/1/25, z dnia 15 stycznia 2010 r. I CSK 199/09, z dnia 20 maja 2011 r. II UK 339/10 i z dnia 27 kwietnia 2012 r. V CSK 202/11, niepubl.). Wielokrotnie również Sąd Najwyższy stwierdzał, że opinią biegłego, w rozumieniu art. 278 k.p.c., jest tylko opinia złożona przez osobę wyznaczoną przez sąd. Nie może być traktowana jako dowód w procesie opinia biegłego sporządzona na polecenie strony i złożona do akt sądowych. Takie ekspertyzy są dokumentami prywatnymi i w razie przyjęcia ich przez sąd orzekający, należy traktować je jako wyjaśnienie stanowiące poparcie, z uwzględnieniem wiadomości specjalnych, stanowiska strony (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 29 września 1956 r. 3 Cr 121/56, OSN 1958/I/16, z dnia 25 czerwca 2010 r. I CSK 544/09 i z dnia 15 czerwca 2011 r. V CSK 382/10, niepubl.).

Biegły w opinii dokonał wyceny udziałów w spółce (...) w oparciu o metody: mnożnikową, szacowania aktywów majątku oraz zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena spółki (...) Sp. z o.o. opracowana została przy pomocy mediany trzech obliczonych wycen. Wartość rynkowa udziałów spółki (...) na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 15.255 tys. zł. Mediana, jak wyjaśnił biegły, jest zawsze wartością środkową. Standardy nakazują stosować medianę w sytuacji, gdy występują zasadnicze różnice w wycenach w zależności od przyjętej metody. Jak podkreślił biegły, gdyby wartości jako wynik różnych metod były podobne, to można byłoby przyjąć wartość średnią.

Sąd uznał, że opinia, jest logiczna, spójna, a wnioski w niej sformułowane, wiarygodne. Wnioski te nie zostały skutecznie podważone przez stronę pozwaną.

Należy podkreślić, że do stron postępowania zostało wysłane wezwanie na rozprawę na dzień 7 czerwca 2018 roku z rygorem pominięcia dowodu z ich przesłuchania w razie niestawiennictwa. Strona pozwana nie stawiała się na żadnej z rozpraw w toku postępowania, a w odpowiedzi na wezwanie na rozprawę w celu jej przesłuchania złożyła pismo, załączając zwolnienie lekarskie i usprawiedliwienie swojej nieobecności, nie wniosła jednak o odroczenie rozprawy.

Mając na uwadze, że wszystkie istotne dla sprawy okoliczności zostały wyjaśnione na podstawie dokumentów prywatnych i urzędowych oraz zeznań świadków, a także strony powodowej, Sąd pominął dowód z przesłuchania strony pozwanej.

Zgodnie bowiem z art. 299 k.p.c., jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron.

Dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny, uzupełniający i winien być przeprowadzony wówczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy z różnych przyczyn może okazać się niewystarczający dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z art. 299 k.p.c., jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Jest to zatem dowód, którego celem jest przede wszystkim uzupełnienie materiału dowodowego, jeśli z przyczyn obiektywnych taka potrzeba występuje.

Przepis art. 299 k.p.c. obligujący sąd do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron dla wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczy tylko takich faktów, które w ocenie sądu są istotne a nie takich, które strony określają, jako istotne. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron nie może niejako służyć podsumowaniu i sprawdzeniu wyników dotychczasowego postępowania dowodowego, obaleniu lub wzmocnieniu siły przekonywania innych dowodów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - V Wydział C. dnia 18 stycznia 2017 r. V ACa 354/16, numer (...)).

W toku postępowania Sąd przesłuchał wszystkich zawnioskowanych przez strony świadków: K. P., E. S., E. F., A. J., D. G. (1), D. H., P. W. i W. O.. Wiarygodność zeznań świadków zasadniczo nie budziła wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a różnice w istocie rzeczy wynikały z braku dokładnej wiedzy bądź braku dokładnego zapamiętania danych informacji np. na temat sytuacji finansowej spółki (...) w poszczególnych latach. Wystarczy wskazać np. na zeznania świadka **W. O.** w zakresie w jakim wskazywała wartość wypłaconej w 2011 roku dywidendy R. oraz wysokość kwoty na pokrycie straty z kapitału zapasowego za 2010 rok. Kwoty te różniły się znacząco od tych, które widnieją w podjętych uchwałach z 2011 roku stanowiących dowody w sprawie. Świadek podała kwoty, ale oświadczyła, że dokładnej ich wysokości nie pamięta. Trudno zatem czynić świadkowi zarzut o celowe wprowadzanie w błąd podawaniem nieprawdziwych informacji o finansach spółki (...).

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania **P. W.** w zakresie w jakim początkowo twierdził, że planowano sprzedaż udziałów T. należących spółki (...). Ostatecznie świadek sam zmieniał treść zeznań i sprecyzował, że nie ma wiedzy, czy chodziło o sprzedaż udziałów należących do spółki (...), czy B. & R., a następnie nie wykluczał, że chodziło o sprzedaż zarówno udziałów B. & R. jak i R..

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka P. W. w zakresie w jakim twierdził, że wypłata dywidendy w (...) sp. z o.o. nastąpiła w 2012 albo w 2014 roku po raz pierwszy od 2009 roku, ponieważ są one sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności z dowodami z dokumentów prywatnych w postaci protokołów zgromadzeń wspólników, na których podjęto uchwały o wypłatach dywidendy na rzecz R.. Za niewiarygodne w konfrontacji w szczególności ze sprawozdaniami (...) spółki (...) i jej wycenami, są zeznania świadka P. W. w części dotyczącej tego, że powodem zbycia udziałów w kwietniu 2010 roku była strata spółki za 2009 rok w wysokości ponad 12 milionów złotych. Ostatecznie sam świadek przyznał, że to była jedynie oficjalna przyczyna sprzedaży udziałów, a prawdziwa przyczyna była inna, przy czym świadek nie ujawnił jakie motywy stały za sprzedażą udziałów T. za symboliczną złotówkę.

Sąd pominął dowody z dokumentów, które nie zostały przetłumaczone z języka niemieckiego na język polski (k.220 – 227, k. 504 – 506).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w pełni zasadne.

Odnosząc się do podstawy prawnej powództwa, należy wskazać, że zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Na podstawie art. 189 k.p.c. nie można żądać ustalenia stanu faktycznego lub faktu. Jak powszechnie przyjmuje się, dopuszczalne jest jednak ustalenie faktu mającego charakter prawotwórczy, jeżeli w istocie zmierza do ustalenia prawa lub stosunku prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 1998-06-25, III CKN 563/97 publ. L.).

Jak wynika z orzecznictwa Sąd Najwyższego, interes prawny, o którym mowa w przepisie art. 189 k.p.c., nie może być rozumiany subiektywnie, tj.

według odczucia powoda, ale obiektywnie, tj. na podstawie rozumnej oceny sytuacji, w której powód występuje z tego rodzaju powództwem. Interes prawny powoda musi być ponadto zgodny z prawem i zasadami współżycia społecznego, jak również z celem, któremu służy art. 189 k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2002r., II CKN 1047/00 LEX nr 75344).

Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw. W przypadku gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie, znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego (por. wyrok SN IICKN 919/99 z dnia 15 marca 2002r. LEX nr 54376).

W orzecznictwie utrwalili się poglądy, zgodnie z którym, interes prawny rozumieć należy jako obiektywnie występującą potrzebę ochrony sfery prawnej powoda, którego prawa zostały lub mogą zostać zagrożone, bądź też co do istnienia lub treści których występuje stan niepewności. Ocena interesu prawnego wymaga zindywidualizowanych, elastycznych kryteriów, uwzględniających celowościowe podstawy powództwa z art. 189 k.p.c. Jedną z przesłanek badanych przy rozważaniu celowości wykorzystania powództwa o ustalenie jest znaczenie, jakie wyrok ustalający wywarłby na sytuację prawną powoda.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie przyjmuje się, że interes prawny nie zachodzi z reguły, gdy zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw.

O występowaniu interesu prawnego świadczy możliwość stanowczego zakończenia na tej drodze sporu, natomiast przeciwko jego istnieniu - możliwość uzyskania pełniejszej ochrony praw powoda w drodze innego powództwa (por.

np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.6.1997r., II CKN 201/97, M. Prawn. 1998/2/3, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.1.1998r., II CKN 572/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.10.2000r. II CKN 750/99 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.3.2001r., I PKN 333/00, Prok. i Pr. 2002/2/43 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2002 r. IV CKN 769/00, OSNC 2003, Nr 1, poz. 13; z dnia 15 października 2002 r. II CKN 833/00, Lex nr 483288; z dnia 30 listopada 2005 r. III CK 277/05, Lex nr 346213; z dnia 2 lutego 2006 r. II CK 395/05, Lex nr 192028; z dnia 29 marca 2012 r., I CSK 325/11, Lex nr 1171285; czy z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 589/11, Lex nr 1232242).

W jednym z najnowszych wyroków Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015r. (VCSK 640/14) wskazano, że jeżeli powodowi przysługuje dalej idące powództwo o świadczenie, to w zasadzie nie ma on interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa. Również wówczas, gdy przeciwko powodowi wytoczone zostało powództwo o świadczenie, mające podstawę w stosunku prawnym, co do którego twierdzi on, że nie istnieje, powód traci interes prawny w żądaniu ustalenia, jeżeli może w tamtym procesie podnieść taki zarzut jako niweczący roszczenie. Jednakże zasada ta nie ma charakteru bezwzględnego, bowiem niewątpliwie powód w takiej sytuacji nie traci interesu prawnego, jeżeli w jego interesie, niezwiązanym z wytoczonym przeciwko niemu powództwie o świadczenie, leży wykazanie, że stosunek prawny nie istnieje, a więc jeżeli wyrok w sprawie o świadczenie nie usunie niepewności w zakresie wszelkich skutków prawnych, jakie wynikają lub mogą wynikać w przyszłości ze stosunku prawnego, którego istnienie powód kwestionuje.

Innymi słowy interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni stronie powodowej ochronę jej prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Jak wskazał Sąd Najwyższy postępowanie cywilne oparte jest na założeniu, że realizacja praw na drodze sądowej powinna być celowa i możliwie prosta, udzielana bez mnożenia postępowań. Założenie to realizuje wymaganie wykazania interesu prawnego w wypadku żądania ustalenia istnienia (nieistnienia) stosunku prawnego lub prawa i przyjęcie jako zasady, że możliwość uzyskania skuteczniejszej ochrony w drodze innego powództwa podważa interes prawny w żądaniu ustalenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2013 r., sygn. III CSK 254/12).

Jak już wskazano, powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa (por. wyrok SN z dnia 27.06.01r. II CKN 898/00 Lex 52613).

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy należy podnieść, że powódka w zaistniałym stanie faktycznym i prawnym ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie zbycia udziałów spółki (...) należących do B. & R. (...)G. na rzecz (...) i nie może skutecznie uzyskać ochrony prawnej w innym procesie. Odzyskanie udziałów w spółce (...) jest jedynie możliwe poprzez unieważnienie czynności prawnej ich zbycia w oparciu o wskazany przepis prawa polskiego, bowiem do oceny skutków tej czynności prawnej i jej ważności w umowie wskazano prawo polskie i sąd polski.

Poza sporem powinno być to, że powrót udziałów do powódki daje jej możliwość odzyskania praw związanych z udziałem – można przykładowo wymienić: praw majątkowych, np. prawa do dywidendy, praw przyznanych wyłączanemu wspólnikowi w umowie spółki osobiście – art. 174 k.s.h., wykonywania prawa głosu (art. 242 k.s.h.) oraz prawa indywidualnej kontroli (art. 212 k.s.h.). Jak wynika z analizy przepisów Kodeksu spółek handlowych prawo głosu obejmuje także prawo uczestnictwa w zgromadzeniu oraz niektóre inne uprawnienia udziałowe funkcjonalnie związane z wykonywaniem prawa głosu. Chodzi o:

- prawo wyrażenia zgody na głosowanie pisemne, o czym mowa w art. 227 § 2 k.s.h.;
- prawo wyrażenia zgody (skutecznego niewniesienia sprzeciwu) na powzięcie uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad, o czym mowa w art. 239 ks.h.;
- prawo żądania zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników (art. 236 § 1 k.s.h.),
- prawo żądania umieszczenia określonej sprawy w porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników (art. 236 § 1¹ k.s.h.),
- prawo zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z upoważnienia sądu rejestrowego (art. 237 § 1 k.s.h.),
- prawo wyrażenia zgody (skutecznego niewniesienia sprzeciwu) na odbycie zgromadzenia bez formalnego zwołania, o czym mowa w art. 240 k.s.h.;
- prawo wyrażenia zgody na odbycie zgromadzenia w miejscowości innej niż siedziba spółki czy inna miejscowość wskazana jako miejsce odbywania zgromadzeń w umowie spółki, o czym mowa w art. 234 § 2 k.s.h.;
- prawo przedstawienia własnego stanowiska w dyskusji na zgromadzeniu wspólników;
- prawo żądania zaprotokołowania sprzeciwu, o czym mowa w art. 250 pkt 2 k.s.h.;
- prawo skarżenia uchwał wspólników art.249 k.s.h., art.252 k.s.h.

Odzyskanie udziałów to nie tylko odzyskanie praw majątkowych, korporacyjnych, ale również możliwość podjęcia decyzji o sprzedaży udziałów w spółce (...) za godziwą cenę, która na pewno nie jest na poziomie 783 zł. Sprzedaż udziałów to określona wartość majątkowa wpływająca na aktywa likwidowanej powodowej Spółki i możliwość zaspokojenia jej wierzycieli.

Przesądzenie o istnieniu interesu prawnego w wytoczeniu powództwa dawało podstawy do dokonania analizy treści czynności prawnej pod kątem przesłanek z art. 58 k.c.

Powódka B. & R. (...)G. z siedzibą w L. domagała się ustalenia nieważności umowy z uwagi na sprzeczność tej czynności z zasadami współzycia społecznego polegającą na dokonaniu przez H. P. (1) zbycia udziałów należących do powódki w (...) sp. z o.o. za cenę rażąco niską na rzecz spółki (...), w której H. P. (2) był członkiem zarządu, zatem dokonania przysporzenia na rzecz swoją i spółki, kosztem powoda, co prowadziło w konsekwencji do nieważności czynności.

Stosownie do art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Stosownie do art. 58 § 3 k.c. jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Wskazany przepis określa trzy podstawy nieważności czynności prawnej: sprzeczność z ustawą (pod pojęciem "ustawa" rozumieć należy każdy przepis prawa powszechnie obowiązującego), dokonanie czynności w celu obejścia ustawy oraz sprzeczność z zasadami współzycia społecznego.

Czynność prawna jest wadliwa materialnie, jeśli treść stosunku prawnego (czyli prawa lub obowiązki stron), który miał powstać w wyniku dokonania czynności prawnej, jest sprzeczna z dyspozycją normy prawnej w zakresie objętym hipotezą tej normy albo z zasadami współzycia społecznego. Czynność prawna jest wadliwa formalnie, jeśli została dokonana w sposób sprzeczny z dyspozycją normy prawnej w zakresie objętym hipotezą tej normy

(np. przeniesienie własności nieruchomości bez zachowania formy aktu notarialnego) albo z zasadami współżycia społecznego (komentarz do art. 58 k.c. red. Osajda 2018, wyd. 19/P. Sobolewski, Legalis).

Rozstrzygnięcie sporu w niniejszej sprawie wymaga rozważań na gruncie art. 58 § 2 k.c.

Bezwzględna nieważność czynności prawnej jest wynikającą z powyżej przywołanego przepisu sankcją niezgodności czynności prawnej z ustawą oraz zasadami współżycia społecznego i oznacza, że czynność prawna nie wywołuje żadnych skutków.

Chodzi o to, że czynność uznana za bezwzględnie nieważną nie wywołuje skutków prawnych od początku (ab initio) i z mocy prawa (ex lege) – bez konieczności powoływania się na ten fakt (por. komentarz do art. 58 k.c. Art. 58 KC red. Osajda 2018, wyd. 19/P. Sobolewski, Lex). Należy ją rozumieć w ten sposób, że czynność prawna nie wywołała w przeszłości i nie może wywołać w przyszłości żadnych skutków prawnych. Bezwzględna nieważność w tym zakresie różni się od innych przypadków wadliwości czynności prawnej: nieważności względnej, bezskuteczności względnej i bezskuteczności zawieszanej.

Treść art. 58 k.c. ma na celu zapobieganie powstawaniu stosunków prawnych, które są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub zasadami współżycia społecznego. Omawiany przepis ma charakter bezwzględnie wiążący i jego stosowanie nie może być wyłączone przez strony czynności prawnej.

W stosunku do umów art. 58 k.c. jest ograniczeniem wyrażonej w art. 353¹ k.c. zasady swobodnego kształtowania stosunku prawnego. Naruszenie tak zakreślonych granic swobody umów prowadzi co do zasady do skutku określonego w art. 58 k.c., czyli do bezwzględnej nieważności czynności prawnej (lub jej części stosownie do art. 58 § 3 k.c.). Jest to najdalej idąca sankcja wadliwości czynności prawnej. Co więcej, w przypadku niektórych postanowień umów swoboda kształtowania stosunku prawnego jest całkowicie wyłączona (np. przepisów imperatywnych i semiimperatywnych) (por. uchwała SN z 15 lutego 1996 r., sygn. III CZP 5/96, OSN 1996, Nr 5, poz. 69).

Sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę w każdym stanie sprawy nieważność czynności prawnej (art. 58 § 1 k.c.), jednak tylko na podstawie materiału zgromadzonego zgodnie z regułami wskazanymi w prawie procesowym (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 26/05, OSNC 2006/4/63).

Odnosząc się do stanowiska Sądu Najwyższego powyżej przytoczonego wskazać należy, że stosowanie przez Sąd prawa materialnego odnosi się tylko do stanu faktycznego ustalonego w sposób przewidziany w prawie procesowym i przedstawionego przez strony. Twierdząc zatem, iż czynność prawna dotknięta jest nieważnością strona postępowania powinna przytoczyć fakty oraz dowody, które stanowią podstawę stwierdzenia nieważności i uczynią to zgodnie z regułami określonymi w przepisach prawa procesowego. Jak już wspomniano Sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę nieważność czynności prawnej tylko na podstawie materiału zebranego zgodnie z regułami obowiązującymi w prawie procesowym (por. również wyrok SN z 3 listopada 2010 r., V CSK 142/10), a więc w granicach wyznaczonych przedłożonymi przez strony dowodami (zgodnie z art. 232 k.p.c.). Strony są bowiem wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i w świetle obowiązującej w procesie cywilnym zasady kontrydiktoryjności to do nich należy zgłaszanie wniosków dowodowych, zakreślanie tezy dowodowej i w konsekwencji to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.

Podkreślenia wymaga, że art. 58 k.c. jest regulacją o charakterze ogólnym, a zatem zasadniczo w każdym wypadku (z wyłączeniem ściśle określonych sytuacji), gdy czynność prawna narusza ustawę (przepis imperatywny) lub zasady współżycia społecznego, aktualizuje się sankcja nieważności bezwzględnej określona w tym przepisie (por. wyrok SN z 21 grudnia 2010 r., III CSK 47/10).

W treści art. 58 k.c. wyszczególnione zostały dwie grupy przypadków, które przewidywały innego rodzaju sankcję, niż sankcją bezwzględnej nieważności. Pierwszy przypadek uregulowany został w art. 58 § 1 k.c. zawierającym odwołanie do przepisów szczególnych mogących przewidywać inny skutek, zaś drugi przypadek uregulowano w art. 58 § 3 k.c.

poprzez utrzymanie w mocy pozostałej części czynności prawnej, jeżeli dotknięta jest ona nieważnością tylko w części, jednakże z tym zastrzeżeniem, że czynność ta zostałaby dokonana także bez postanowień dotkniętych nieważnością.

Dla oceny, czy zachodzi wypadek, o jakim mowa w art. 58 § 2 k.c., obok treści czynności prawnej ważny jest jej skutek, a w szczególności to, czy w wyniku podjęcia czynności powstanie uprawnienie lub obowiązek, którego wykonanie spowoduje wystąpienie stanu sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. Zasady współżycia społecznego jako przesłankę i przyczynę nieważności czynności prawnej należy stosować w sytuacjach wyjątkowych, np. w razie zachowań, które w stosunkach umownych nosiłyby znamiona wyzysku (art. 388 § 1 k.c.), gdy jedna ze stron wykorzystuje przymusowe położenie, niedołęstwo i niedoświadczenie drugiej strony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - I Wydział Cywilny z dnia 6 lutego 2018 r. I ACa 907/17, opubl. w L.).

Należy zauważyć, że powódka dopatrywała się sprzeczności czynności prawnej zbycia udziałów z zasadami współżycia społecznego. Poza sporem powinno być, że zbycie udziałów za symboliczną złotówkę przy rzeczywistej ich wartości na poziomie kilku czy kilkunastu milionów jest sprzeczne z zasadą sprawiedliwości, ekwiwalentności świadczeń, rażąco narusza interes prawny i ekonomiczny zbywcy, oraz zasady uczciwości w obrocie gospodarczym. Sekwencja zdarzeń pokazuje na dość sztuczne wykreowane obrazy stale pogarszającej się kondycji (...) spółki (...), spadku jej wartości, braku nabywcy zainteresowanego zapłaceniem godziwej ceny za udziały, trwałym pogorszeniem sytuacji finansowej z powodu straty na opcjach walutowych, co zapewne miało usprawiedliwiać cenę, za którą dokonano sprzedaży udziałów T..

Poza sporem powinno być to, że spółka (...) ponosiła straty na działalności, ale trudności były przejściowe, dość typowe dla sytuacji ekonomicznej wielu przedsiębiorstw. Jednakże profil działalności, bieżące zamówienia kontrahentów, posiadanie zdolności kredytowej w bankach, zaciąganie kredytów oraz duży majątek spółki (nieruchomości, maszyny, wyposażenie) i brak przesłanek do upadłości, dawały podstawy do pozytywnej oceny wyników finansowych w dłuższym okresie czasu. Zresztą jak pokazały szacunki dokonane w ekspertyzach i to różnych rzeczoznawców, w tym także bankowych- spółka mogła być sprzedana za kilka milionów euro. Już w kolejnych latach były też wypłacane dywidendy dla jedynego udziałowca.

Zatem czynność prawna zbycia udziałów jest nieważna z powodu rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego poprzez pokrzywdzenie podmiotu mającego prawa majątkowe do tych udziałów.

Na tle regulacji międzynarodowej nie sposób nie wspomnieć o sprawiedliwości kontraktowej – ograniczającą swobodę umów. Istota sprawiedliwości kontraktowej sprowadza się do oddawania każdemu tego, co mu się należy. Sprawiedliwość jest silnie związana z szeregiem innych kryteriów, wartości i ideałów. Polskie prawo zmierza do zapewnienia sprawiedliwości kontraktowej, zaś sposób realizacji tego celu opiera się na założeniach liberalnego podejścia do prawa umów i sprawiedliwości kontraktowej. Jednak liberalne podejście nie może usprawiedliwiać wyzysku i rażącego wykorzystania nadarzającej się okazji do uzyskania nienależnych korzyści kosztem kontrahenta.

Należy podkreślić, że przy takiej podstawie prawnej rozstrzygnięcia, ocena formy i treści pełnomocnictwa nie ma większego znaczenia. Nawet bowiem przy uznaniu, że jest ono ważne, czynność prawna nie może być uznana za ważną.

Pełnomocnictwo do zbycia udziałów zostało wystawione na terenie K. L.. Zatem należało się zastanowić nad wyborem prawa właściwego do oceny formy i treści pełnomocnictwa.

Zgodnie z art. 22 prawa prywatnego międzynarodowego (w skrócie p.p.m.) z dnia z dnia 4 lutego 2011 roku (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1792) przedstawicielstwo ustawowe podlega prawu właściwemu dla stosunku prawnego, z którego wynika umocowanie do reprezentowania. Natomiast w świetle art. 23 ust. 1 prawa prywatnego międzynarodowego: pełnomocnictwo podlega prawu wybranemu przez mocodawcę. Jednakże wobec osoby trzeciej, z którą pełnomocnik dokonał czynności prawnej, można się powołać na prawo wybrane tylko wtedy, gdy osoba ta o wyborze wiedziała albo mogła się z łatwością o nim dowiedzieć. Mocodawca może się powołać wobec pełnomocnika na prawo wybrane tylko wtedy, gdy ten o wyborze prawa wiedział lub mógł się z łatwością o nim dowiedzieć.

Zgodnie z ust. 2 art. 23 w razie braku wyboru prawa pełnomocnictwo podlega kolejno:

- 1) prawu państwa siedziby pełnomocnika, w której on stale działa, albo
- 2) prawu państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo należące do mocodawcy, jeżeli tu stale działa pełnomocnik, albo
- 3) prawu państwa, w którym pełnomocnik rzeczywiście działał, reprezentując mocodawcę, lub w którym wedle woli mocodawcy powinien działać.

Wskazać należy, że przepis art. 23 ust. 2 skonstruowany został w ten sposób, że w razie niewystąpienia pierwszej okoliczności, zastosowanie ma bezpośrednio po niej występująca kolejna i po jej wyczerpaniu następna.

W niniejszej sprawie zastosowanie art. 23 ust. 2 pkt 3 p. p. m.- pełnomocnictwo podlegało prawu państwa, w którym pełnomocnik rzeczywiście działał, reprezentując mocodawcę, lub w którym wedle woli mocodawcy powinien działać (Polska), bowiem brak jest podstaw do przyjęcia innych przesłanek wskazanych w powołanym przepisie, tym bardziej, że w pełnomocnictwie nie dokonano wyboru prawa, H. P. (1) nie był profesjonalnym pełnomocnikiem mającym kancelarię na terenie K. L. lub przy przedsiębiorstwie mocodawcy.

Nawet jeśli hipotetycznie przyjąć, że forma i treść pełnomocnictwa nie podlegała regulacji polskiej, tylko przepisom właściwym ze względu na siedzibę powódki, czyli L., w którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki, to i tak sama umowa zbycia udziału podlegająca przepisom polskim wskazuje na fakt rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego (art. 58 k.c.). Zatem również takie założenie nie powodowałoby zmiany rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że pełnomocnictwo stanowi wyraz oświadczenia woli. Dokument pełnomocnictwa zawiera określoną treść, zaś sama czynność udzielenia pełnomocnictwa jest czynnością prawną, której treścią jest oświadczenie woli mocodawcy upoważniające osobę lub osoby do dokonywania w jego imieniu czynności prawnych określonych w pełnomocnictwie. Na podstawie tego umocowania pełnomocnik jest upoważniony do reprezentowania (zastępstwa) mocodawcy, w zakresie określonym w pełnomocnictwie, w stosunkach prawnych z innymi podmiotami prawa.

W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że pełnomocnictwo należy oceniać zgonie z regułami oświadczenia woli wskazanymi w art. 65 k.c. Art. 65 § 1 k.c. stanowi zaś, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Powyższy przepis nakazuje zatem uwzględniać przy wykładni oświadczenia woli nie tylko samą treść tego oświadczenia, ale także okoliczności, w których zostało ono złożone. Powyższą interpretację przyjął również Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 21 czerwca 2007 roku (sygn. akt IV CSK 95/07) wskazał, że „przy wykładni oświadczenia woli należy - poza kontekstem językowym - brać pod uwagę także okoliczności złożenia oświadczenia woli, czyli tzw. kontekst sytuacyjny (art. 65 § 1 k.c.)”. Do najistotniejszych okoliczności, które powinny być brane pod uwagę przy ocenie oświadczeń woli doktryna i orzecznictwo wskazują dotychczasową praktykę stron, w szczególności treść i sposób realizacji czynności prawnych powiązanych z danym oświadczeniem woli oraz ich inne kontakty poprzedzające złożenie interpretowanego oświadczenia.

Okoliczności ustalone w przedmiotowej sprawie, wynikające nie tylko z zeznań D. H., ale także E. S., E. F., a nadto z chociażby z wyceny D. każą przyjąć, że wolą mocodawcy nie była sprzedaż udziałów w spółce (...) za kilkaset złotych, bowiem żaden rozsądny przedsiębiorca zachowujący się zgodnie z regułami rynkowymi i nastawiony na zysk nie wyraziłby zgody na sprzedaż za cenę przyjętą przez pełnomocnika H. P. (1). Takiej oceny nie przekreśla fakt, że w treści pełnomocnictwa nie określono najniższej ceny sprzedaży. Poza sporem jest, że mocodawca chciał sprzedać, a nie wyzbyć się za bezcen swoich aktywów majątkowych. Nie ulega wątpliwości, że mąż D. G. (2) H. przed śmiercią

znał wyniki przeprowadzonych wycen spółki, ponieważ zostały sporządzone około 1 – 2 lata przed jego śmierci i z pewnością nie wyraziłby zgody na zbycie udziałów za cenę 783 zł.

Pełnomocnik zatem działał wbrew woli mocodawcy z rażącym naruszeniem zakresu umocowania.

Termin dokonania takiej sprzedaży nie był też przypadkowy, ponieważ miało to miejsce miesiąc po śmierci G. H. (1) – prezesa spółki B.. W ocenie Sądu, H. P. (1) wykorzystał to zdarzenie, aby zbyć udziały T. należące do B. w możliwie szybkim czasie na rzecz spółki (...), w której zarządzie zasiadał, zanim pojawi się likwidator i zacznie analizować sytuację powodowej spółki i spółki (...).

Sąd w niniejszym procesie nie może stwierdzać nawet przesłankowo nieważności uchwał spółki (...), ale nie może umknąć uwadze również proces ich podejmowania w odniesieniu do sytuacji finansowej spółki. W dniu 21 kwietnia 2010 roku została podjęta uchwała o dopuszczeniu do sprzedaży 783 udziałów w spółce (...) posiadanych przez współnika firmę (...) - (...).G. udziałowcowi – (...). Wskazano w niej, że spółka (...) nie mogła dokonać dopłaty na pokrycie straty bilansowej za 2009 rok w wysokości ponad 6 mln zł, do której została zobowiązana uchwałą z 16 kwietnia 2010 roku.

Oficjalnie podawaną przyczyną zbycia udziałów była trudna sytuacja finansowa spółki spowodowana kryzysem po 2008 roku związanym z opcjami walutowymi. Niemniej, po dokonaniu analizy sytuacji finansowej spółki z całą pewnością stwierdzić należy, że nie była to prawdziwa przyczyna zbycia udziałów. Spółka miała zdolność kredytową, zaciągała zobowiązania kredytowe w bankach, które uprzednio dokonywały sprawdzenia wartości jej majątku. Nadto, majątek spółki został oszacowany na kilka milionów euro jeszcze przed dokonaniem zbycia udziałów spółki. Dodatkowo strata spółki (...) za 2009 rok w wysokości ponad 12 milionów złotych została pokryta częściowo z rezerw, a częściowo miała być pokryta z dopłat, do których byli zobowiązani współnicy. Jednak zastanawiające jest, że już w 2011 roku spółka (...) była w stanie wypłacić zysk za 2010 rok w formie dywidendy wówczas już swojemu jednemu udziałowcowi – spółce (...) w wysokości 2.852.067,86 zł. W 2014 roku postanowiono zysk za rok 2013 wypłacić w formie dywidendy spółce (...) w wysokości 365.982,43 zł, w 2015 roku – 228.566,28 zł za rok poprzedni i w 2016 roku 439.754,02 zł.

Zatem przyczyną sprzedaży udziałów w spółce (...) przez spółkę powodową spółce (...) z pewnością nie była trudna sytuacja spółki (...). Bowiem pomimo chwilowego kryzysu spowodowanego opcjami walutowymi nie sposób mówić o trudnej kondycji finansowej spółki wobec faktu, że banki udzielały jej kredytów, z których spłatą nie miała problemów, a także wobec wyników wycen majątku spółki, z których jednoznacznie wynikało, że wysokość jej udziałów warta jest kilka – kilkanaście milionów złotych. Natomiast wycena ta, jak już wspomniano, nie została skutecznie podważona przez stronę pozwaną.

W ocenie Sądu, działania H. P. (1) miały na celu przysporzenie korzyści majątkowych nabywcy udziałów w spółce (...) s. z o. o., a poprzez powiązania kapitałowe i podmiotowe z nabywcą i samemu pełnomocnikowi w osobie H. P. (1).

Ubocznie jedynie można wskazać, że dla wskazanego pełnomocnictwa dla sprzedaży jako dokumentu prywatnego, nie była wymagana **klauzula a..**

W myśl art. 1138 z k.p.c. zagraniczne dokumenty urzędowe mają moc dowodową na równi z polskimi dokumentami urzędowymi. Dokument dotyczący przeniesienia własności nieruchomości położonej w Rzeczypospolitej Polskiej powinien być uwierzytelniony przez polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny. To samo dotyczy dokumentu, którego autentyczności strona zaprzeczyła. Zasadniczo pełnomocnictwo do innych czynności nie wymaga legalizacji. Warto dodać, że legalizacji wymagają wyłącznie dokumenty urzędowe. Przepis art. 1138 zd 2 k.p.c. nie odnosi się do dokumentów prywatnych (...). Przyjmuje się, że zalegalizowanie dokumentów oznacza przynajmniej to, że forma sporządzenia dokumentu w danym państwie faktycznie istnieje. Ponadto, dokonując legalizacji, konsul wykonuje kompetencje władzy publicznej, co nadaje adnotacjom pewnej dodatkowej rangi (...). W praktyce dokumenty zagraniczne rzadko poddawane są procedurze legalizacji. Wymóg uwierzytelnienia odpada, jeśli przepisy umów międzynarodowych znoszą jego konieczność. Wśród takich umów najważniejsza jest Konwencja

haska z 5 października 1961 roku, znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych. Ze względu na dość prosty sposób uzyskiwania a., tego rodzaju poświadczenie stało się swoistą praktyką transakcyjną w relacjach z podmiotami zagranicznymi. Powstaje zatem pytanie, czy klauzula a., nawet jeśli nie jest wymagana, nadaje dokumentowi z elementem obcym jakąś szczególną rangę. W szczególności czy poświadcza ona, że dokument sporządzony został zgodnie z warunkami formalnymi państwa jego sporządzenia. Zgodnie z art. 3 Konwencji haskiej a. służy wyłącznie poświadczeniu autentyczności podpisu, charakteru, w jakim działa osoba, która podpisała dokument, oraz w razie potrzeby tożsamości pieczęci lub stempla. Z żadnego przepisu nie wynika, aby klauzula a. poświadczała właściwość formy, w jakiej dokument został sporządzony. A. poświadcza jednak, że dokument podpisała osoba pełniąca funkcje publiczne (państwowe, urzędowe). Zakładając, że osoba sprawdziła, czy wszystkie warunki formalne obowiązujące w kraju sporządzenia pełnomocnictwa zostały spełnione, można uznać, że klauzula a. ustanawia pewne domniemanie faktyczne ważności sporządzonego dokumentu (Monitor Prawa Handlowego nr (...), J. F. prawna zagranicznego pełnomocnictwa k. 25 – 29). W tym miejscu zaznaczyć należy, że powyżej omawiana konwencja haska nie obowiązuje na terenie K. L., ponieważ nie została podpisana przez to państwo.

Reasumując, Sąd podzielił stanowisko powódki w zakresie zaistnienia podstaw do stwierdzenia nieważności umowy (art. 58 k.c. w zw. z art. 189 k.p.c.). Sąd uznał, że powódka wykazała, że sporna umowa była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, doprowadziła do jej pokrzywdzenia, a także, że nie zachowano przy jej zawarciu ekwiwalentności świadczeń.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Strona przegrywająca, czyli pozwana spółka, ponosi odpowiedzialność za koszty procesu. Określając, że pozwana ponosi koszty postępowania w całości, Sąd szczegółowe wyliczenie tych kosztów procesu pozostawił referendarzowi sądowemu na podstawie art. 108 § 1 k.p.c.- po prawomocnym zakończeniu sprawy.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.
2. Projekt uzasadnienia przygotowany przez asystenta- po radykalnej korekcie i częściowej zmianie zaakceptowany przez sędziego (udział asystenta w pracy 1/2).